

UNIVERSITETET I TRONDHEIM
 NORGES TEKNISKE HØGSKOLE
 GRUPPE FOR TEORETISK FYSIKK

Faglig kontakt under eksamen:
 Prof. Kåre Olaussen
 Tlf. 3652

EKSAMEN I FAG 74943

Matematiske approksimasjonsmetoder i fysikken

Torsdag 13. desember 1990

Tid: Kl. 0900–1300

Tillatte hjelpemidler: Alternativ B
 Godkjent lommekalkulator tillatt
 K.Rottmann: *Matematishe Formelsammlung*

Eksamensoppgaven består av 2 sider.

1. Se på differensialligningen

$$\left[\frac{d^2}{dx^2} + \frac{d}{x dx} + \frac{1}{x^4} \right] y(x) = 0.$$

- (a) Finn og klassifiser de singulære punktene til denne ligningen.
 (b) Bestem de mulige ledende asymptotiske oppførsler for $y(x)$ når
- i. $x \rightarrow 0$.
  - ii. $x \rightarrow 1$.
  - iii. $x \rightarrow \infty$.

2. (a) Fakultetsfunksjonen $n! = \Gamma(n + 1)$ har en integralrepresentasjon

$$n! = \int_0^{\infty} dt t^n e^{-t}$$

Benytt denne til å finne den ledende asymptotiske oppførsel for

- i. $n!$ når $n \rightarrow \infty$ (langs positive reelle verdier).
- ii. $\Gamma(n + 1)$ når $n \rightarrow +i\infty$ (langs imaginære verdier, med $\Im n$ positiv).

(b) Se på integralet

$$I(N) = \int_0^{\infty} dt e^{-(t+N)^2}$$

når $N \rightarrow \infty$.

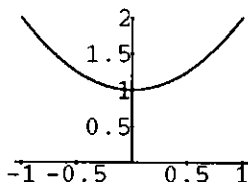
- Bestem alle leddene i den asymptotiske rekken for $I(N)$ når $N \rightarrow \infty$.
- For en gitt stor N , estimer det optimale antallet ledd som bør tas med i denne rekken for å oppnå best nøyaktighet.
- For en gitt stor N , estimer hvilken nøyaktighet som kan oppnås fra denne rekken (uten resummasjon).

3. Se på randverdi problemet

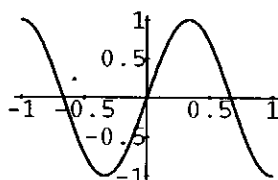
$$\varepsilon y''(x) + a(x)y'(x) + y(x) = 0, \quad y(-1) = y(1) = 1$$

i grensen $\varepsilon \rightarrow 0$. Ved hvilke posisjoner får vi grensesjikt, og hvordan skalerer tykkelsen av disse med ε , når

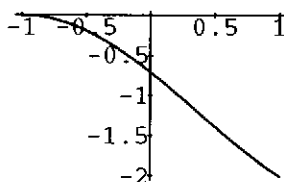
(a) $a(x) = 1 + x^2$, som på figuren under

(b) $a(x) = \sin(\frac{3\pi}{2}x)$, som på figuren under

(c) $a(x) = -(1+x)\sin[\frac{\pi}{4}(1+x)]$, som på figuren under

4. Finn ledende ordens løsning til startverdi problemet

$$\ddot{y} + e^{\varepsilon t} y = 0, \quad \text{med } y(0) = 1, \dot{y}(0) = 0.$$

når $\varepsilon \rightarrow 0^+$.